

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/51/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014201795
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014201795.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Ing. L. N., narodená XX. mája XXXX, bytom v N., M. č. 6, právne zast.: JUDr. Petrom Schmidlom, advokátom so sídlom v Malackách, Záhorácka č. 11/A, proti žalovanému: Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave IV, so sídlom v Bratislave, M. Sch. Trnavského č. 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 5. augusta 2014, ORPZ-BAIV-8-024/2014-PK, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. októbra 2015, č. k. 5S/232/2014-139, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. októbra 2015, č. k. 5S/232/2014-139, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 20. októbra 2015, č. k. 5S/232/2014-139, podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 5. augusta 2014, ORPZ-BAIV-8-024/2014-PK. Týmto rozhodnutím žalovaný ako správny orgán podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie - Disciplinárny rozkaz riaditeľa Odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave IV z 11. júna 2014, číslo: 10, ktorým bolo žalobkyni podľa § 53 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z. z. uložené disciplinárne opatrenie - zníženie služobného platu o 10 % na dobu troch mesiacov.

Mal za preukázané, že žalobkyňa sa dopustila disciplinárneho previnenia na tom skutkovom základe, že dňa 21. mája 2014 na druhom poschodí budovy ORPZ v Bratislave IV v priestoroch odboru kriminálnej polície počas rannej porady v čase od 07:45 hod. do 08:00 hod., ktorá sa konala v kancelárii č. 334 u

vedúcej druhého oddelenia vyšetrovania (OV) odboru kriminálnej polície ORPZ v Bratislave IV mjr. Ing. I. O. začala menovaná postupne zvyšovať hlas na vedúcu a žiadala vedúcu, aby jej dala písomný pokyn týkajúci sa zákazu vedúcej druhého OV ohľadne toho, že vyšetrovatelia druhého OV nesmú sedieť v bufete s výnimkou obednej prestávky a taktiež, že nesmú chodiť bez vedomia vedúcej do kancelárií na iné oddelenia, pričom vedúca menovanú upozornila, že sa jedná o pokyn k striktnému dodržiavaniu a využívaniu pracovnej doby, načo následne menovaná začala v rozpore s článkom 7 Nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 3/2002 o etickom kódexe príslušníka PZ znevažovať profesionálnu spôsobilosť vedúcej za účasti ostatných policajtov a to tak, že sa krikom vyjadrovala na adresu vedúcej, že tým, že bude trestať podriadených policajtov si nezachráni stoličku a na chodbe zakričala smerom na vedúcu: „načo je nám taká vedúca, ktorá sa nás nezastane“.

Týmto žalobkyňa mala porušiť článok 7 Nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 3/2002 o etickom kódexe príslušníka PZ, s ktorým bola riadne oboznámená dňa 4. apríla 2014 ako aj základnú povinnosť policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z. z., z ktorej vyplýva, že policajt je povinný plniť svedomite úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že porušením základných povinností policajta sa žalobkyňa dopustila disciplinárneho previnenia podľa § 52 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. Správne orgány oboch stupňov pri vydávaní svojich rozhodnutí neporušili § 47 ods. 3 Správneho poriadku. V odôvodneniach oboch rozhodnutí správne orgány uviedli, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov, ako použili správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodli a ako sa vyrovnali s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí zaoberal všetkými námietkami, ktoré žalobkyňa uviedla vo svojom odvolaní. Podrobne ich rozobral a poukázal na podklady, na základe ktorých rozhodol. Plne sa stotožnil so závermi žalovaného v jeho rozhodnutí, ktoré zhrnul na str. 1 pod bodmi 1 až 18.

Ďalej uviedol, že v žalobe žalobkyňa poukázala a napádala nezákonnosť skutočností uvedených pod bodmi 5, 9, 11 a 12, pričom krajský súd sa s argumentáciou žalobkyne uvedenej v týchto bodoch nestotožnil. Mal za to, že nadriadená požadovala od podriadených len riadne využívať čas služby, čo vyplýva zo zákona, kde je stanovená prestávka na oddych a jedlo po piatich hodinách nepretržitého výkonu štátnej služby. Taktiež súd nezistil zo spisového materiálu, že by bol na svedkov vyvíjaný nátlak, čo sa týka ich výpovedí. Všetky výpovede až na JUDr. C., ktorá nevypovedala, sa zhodujú a potvrdili konanie žalobkyne tak, ako to popísala vedúca oddelenia.

Disciplinárne opatrenie, ktoré bolo žalobkyňi uložené, a to zníženie služobného platu o 10 % na dobu troch mesiacov, krajský súd považoval za primerané, pri vydaní oboch správnych rozhodnutí boli dodržané všetky zákonom predpísané postupy, odvolacie konanie prebehlo v zmysle zákona a interného predpisu, práva žalobkyne neboli upreté a rozhodnutie obsahuje zákonom predpísané náležitosti. Odôvodnenie jasne a zrozumiteľne popisuje stav ako aj dôkazy, o ktoré sa opieral v konaní žalovaný.

Vzhľadom na uvedené krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci, a tento aj po právnej stránke správne posúdili, napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom.

Nakoľko námietky žalobkyne neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, krajský súd žalobu v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnej žalobkyňi právo na ich náhradu nepriznal.

II.

Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání.

Za odvolací důvody žalobkyně označila skutečnosti, spočívající v tom, že v konání došlo k vadě uvedené v § 221 odst. 1, a to konkrétně, že soud prvního stupně nesprávně věci právně posoudil tím, že nepoužil správně ustanovení právního předpisu a nedostatečně zjistil skutkový stav (§ 205 odst. 2 písm. a/ v spojení s § 221 odst. 1 písm. h/ OSP), konání má jinou vadu, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 205 odst. 2 písm. b/ OSP) a soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, protože nevykonal navržené důkazy, potřebné na zjištění rozhodujících skutečností (§ 205 odst. 2 písm. c/ OSP).

Namítala především nepresvědčivost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů, když soud v odůvodnění se omezil pouze na popis skutkového stavu případu, vyextrahoval pouze část z argumentace žalobkyně v žalobním návrhu, a to zvlášť obecným způsobem, jako by pouze doslovně opísal značnou část z vyjádření žalovaného k žalobě z 24. února 2015. Následně soud ve svém odůvodnění uvádí, že z administrativního spisu vyplývají určité skutečnosti, a to však pouze ty, které již v úvodu odůvodnění napadnutého rozsudku uvádí v rámci skutkového popisu případu. Konstatovala, že soud rozhodl pouze na základě stotožnění se s tvrzeními žalovaného, uvedených v vyjádření žalovaného k žalobě z 24. února 2015. V čem však vidí soud správnost postupu žalovaného při vydání rozhodnutí v prvním i ve druhém stupni není zřejmé; rovněž není zřejmé, z jakého důvodu se s poukazem na aplikaci právních předpisů, s argumentací žalobkyně nestotožnil. Dále s poukazem na nález Ústavního soudu Slovenské republiky, sp. zn. IV. ÚS 296/09 uvedla, že v napadnutém rozhodnutí absentuje povinnost soudu zabývat se pro věc významnými argumenty. Má za to, že vyrovnání se s argumenty účastníka konání znamená uvést důvody pro přijetí, nebo odmítnutí těchto argumentů, přičemž pokud soud odmítne nějaký, musí ho v odůvodnění rozhodnutí vyvrátit, respektive spochybnit, nebo aspoň uvést, v čem vidí jeho irelevantnost, což však v napadnutém rozsudku absentuje.

Taktéž žalobkyni není zřejmé, na základě čeho a s použitím akejší úvahy a ustanovení právního předpisu má soud za to, že „nadrážená požadovala od poddrážených jen řádně využívat čas služby, což vyplývá z zákona, kde je stanovena přestávka na oddych a jedlo po pěti hodinách nepřetržitého výkonu štátní služby“, když zákon č. 73/1998 Z. z., což do uváděného, přikazuje služobnému úřadu poskytnout přestávku na oddych a jedlo nejpozději po pěti hodinách nepřetržitého výkonu štátní služby a ne až po pěti hodinách jejího výkonu, což znamená, že přestávka na oddych může být poskytnutá již dříve než po pěti hodinách nepřetržitého výkonu štátní služby. Pojem „nepřetržitý výkon štátní služby“ zákon blíže nedefinuje.

Žalobkyně též namítala, že krajský soud ponechal bez povšimnutí námitku, kterou napádala pravost důkazů zabezpečených žalobkyní, vzhledem k tomu, že v žalobě uváděné skutečnosti (například, že jednotlivé písemnosti nacházející se v disciplinárním spise nejsou buď řádně evidované v protokolech, t. j. nemají přidělené evidenční čísla písemností, nebo čísla, pod kterými jsou jen rukou dopísané, nebo prepisované pouze na jejich vrchní části, a ne do evidenčních pečátek v zmysle registrátního pořádku) pro řádné zjištění a posouzení skutkového stavu, přičemž žalobkyně má to, že tato námitka je jednou z důležitých právě pro posouzení, či došlo v konání před správným orgánem k vydání rozhodnutí odporujícího zákonu.

Též žalobkyně pro neodůvodnění odmítla strohé konstatování soudu, že z spisového materiálu nezjistil, že by na svědků byl vyvíjen tlak, což se z jejich výpovědí týká, a že všechny výpovědi se shodují, čímž potvrdili konání žalobkyně tak, jako ho popísala vedoucí oddělení, kromě výpovědi JUDr. C., která byla jediným svědkem údajného incidentu mezi žalobkyní a vedoucí oddělení, přičemž tato měla možnost se vyjádřit, ale tak neučinila. Soud nevěděl proč samotná výpověď JUDr. C. byla v konání irelevantní. Soud byl řádně oboznámený o tom, že JUDr. C. byla v čase, kdy byli ostatní svědkové vyzýváni na vyjádření se, praceneschopná, přičemž výzvy na vyjádření se byly zasílané na pracovní mailové adresy svědků, tedy i této svědkyně, která se neměla o této výzvě jako dozvědět. Žalobkyně dále uvedla, že soud vzal do úvahy (bez bližšího zdůvodnění) výpovědi svědků, kteří ani

účastníkmi údajného konania žalobkyne neboli, iba sa vyjadrili k údajnému nevhodnému správaniu sa žalobkyne vo všeobecnosti. Dodala, že čím podrobnejšia argumentácia účastníka konania je, tým musí byť dôkladnejšia aj argumentácia súdu. Poukázala na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 115/03, sp. zn. III. ÚS 119/03 a sp. zn. I. ÚS 327/2010).

Ďalej žalobkyňa dala do pozornosti, že v žalobe ako významný argument uviedla, že žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal, že žalobkyňa porušila etický kódex príslušníka PZ, konkrétne článok 7 Nariadenia ministra vnútra Slovenskej č. 3/2002, pričom súd sa tomuto argumentu nevenoval, a teda nie je zrejmé, v čom vidí a prečo vidí jeho porušenie, najmä s prihliadnutím na znenie samotného článku 7, ktorý hovorí, že policajti sa v duchu služobnej zdvorilosti správa k ostatným policajtom korektne a neznevažuje ich profesionálnu spôsobilosť, netoleruje však u nich korupčné ani iné neetické správanie. Žalobkyňa si dovoľila vysloviť kritiku na spôsob výkonu služobnej činnosti svojej nadriadenej, čo je však v súlade s článkom 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj s článkom 26 Ústavy Slovenskej republiky a zároveň nemôže byť chápané ako znevažovanie profesionálnej spôsobilosti, nakoľko vyslovenie kritiky nie je znevažovaním a ani neetickým správaním.

V ďalšej časti podaného odvolania žalobkyňa namietala, že súd potvrdil v rozpore so zákonom vydané rozhodnutie žalovaného, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nedostatočného zistenia skutkového stavu tým, že žalovaný nevykonal dôkazy navrhnuté žalobkyňou, ako aj vychádzal z nezákonne získaných a neúplných dôkazov, s čím sa súd nevysporiadal. Je nepreskúmateľné, v čom súd vidí jasnosť a zrozumiteľnosť popisu stavu a dôkazov, o ktoré sa žalovaný opieral. Tým, že neboli žalovaným vykonané navrhované dôkazy, že správny orgán vydal rozhodnutie založené na nezákonným spôsobom získaných dôkazoch, čím nemohol dostatočne zistiť skutkový stav a dostatočne vec právne posúdiť, ani súd nemohol vydať napadnuté rozhodnutie tak, aby vec správne posúdil s použitím správneho ustanovenia právneho predpisu a dostatočne zistil skutkový stav veci.

Ako nezmyselný sa žalobkyňa javí poukaz krajského súdu na § 47 ods. 3 Správneho poriadku, nakoľko podľa § 247a zákona č. 73/1998 Z. z. sa na konanie o štátnej službe nevzťahuje Správny poriadok okrem výkonu rozhodnutia. S poukazom na § 250i ods. 2 OSP a tzv. „plnú jurisdikciu“ žalobkyňa uviedla, že súd má celkom nezávisle a samostatne vyhodnotiť správnosť a úplnosť skutkových zistení správnym orgánom, a ak pri tom zistí skutkové, či procesné právne deficity, môže uložiť správnomu orgánu ich odstránenie, nahradenie, doplnenie alebo tak urobí sám. Súd sa v zmysle uvádzaného neriadil, toto ustanovenie zákona neaplikoval, hoci mal, keďže žalobkyňa bola správnym orgánom za údajné disciplinárne previnenie uložená sankcia. Dôkazy, ktoré boli proti žalobkyňi zabezpečované, boli upravované podľa potreby žalovaného, a to tým, že jednotlivé písomnosti nachádzajúce sa v disciplinárnom spise nie sú buď riadne evidované v protokole, t. j. nemajú pridelené evidenčné čísla písomnosti, alebo čísla pod ktorými sú evidované, sú len rukou dopísané, alebo prepisované iba na ich vrchné časti a nie do evidenčných pečiatok v zmysle registratúrneho poriadku. Žalobkyňa disponuje písomnosťou totožnou s písomnosťou nachádzajúcou sa v disciplinárnom spise, avšak písomnosť založená v disciplinárnom spise má evidenčné číslo ručne prepisované. V samotnom obsahu zberného hárku sú zaevidované písomnosti bez časovej následnosti.

Ku konštatovaniu súdu o primeranosti disciplinárneho opatrenia uloženého žalobkyňi vo forme zníženia služobného platu o 10 % na dobu troch mesiacov, považovala žalobkyňa za neodôvodnené; nebolo zrejmé, na základe čoho súd považoval uložené disciplinárne opatrenie za primerané a z posúdenia čoho súd vychádzal. Poukázala na § 56 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z., podľa ktorého pri uložení disciplinárneho opatrenia sa prihliada na povahu protiprávneho konania, na okolnosti, za ktorých bolo spáchané, jeho následky, mieru zavinenia a na doterajší postoj policajta k plneniu služobných povinností. Ako jediné odôvodnenie, ktoré však absentuje v obsahu písomného vyhotovenia rozsudku, však na ktoré súd poukázal pri jeho ústnom vyhlásení na pojednávaní konanom dňa 20. októbra 2015, súd uviedol, že vzhľadom na už uložené disciplinárne opatrenia žalobkyňi zo strany žalovaného za uplynulé obdobie za správanie sa žalobkyne, nemá dôvod pochybovať v tomto prípade o správnom postupe žalovaného. Súd však opomenul tak závažnú skutočnosť, že nie je možné posudzovať konanie jednotlivca v jednotlivých prípadoch v súvislosti s jeho konaním v iných prípadoch (tzv. prezumpcia nevinoty) a tiež, že žalobkyňa

podala voči rozhodnutiam žalovaného o uložení disciplinárnych opatrení v predchádzajúcich troch prípadoch žaloby na Krajskom súde v Bratislave, pričom Krajský súd v Bratislave vo všetkých troch prípadoch zrušil rozhodnutia žalovaného z dôvodu, že v konaní bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného.

Rovnako žalobkyni nebolo zrejmé, z akého dôvodu súd nevykonal navrhovaný dôkaz - výsluch kpt. Mgr. S. A., výsluchom ktorého by sa buď potvrdili tvrdenia uvádzané žalobkyňou, alebo tvrdenia uvádzané žalovaným. Výsluch tejto osoby preto žalobkyňa považovala za kľúčový.

Záverom navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril podaním z 22. februára 2016 žalovaný.

V plnom rozsahu sa stotožnil s rozsudkom krajského súdu, ktorý skonštatoval to, čo bolo výsledkom disciplinárneho konania, a to, že žalobkyňa porušila základné povinnosti policajta, čím sa dopustila disciplinárneho previnenia. K nezákonnému spôsobu zabezpečenia dôkazov zo strany správnych orgánov uviedol, že ide o vnútorný subjektívny pocit žalobkyne, ktorý však nemá oporu v objektívnom posúdení skutkového stavu veci. Dodal, že všetci policajti, ktorí mohli mať vedomosť o konaní žalobkyne, mali možnosť sa k veci vyjadriť, väčšina sa k incidentu vyjadrila, pričom potvrdila konanie žalobkyne tak, ako ho popísala vedúca oddelenia. Tiež sa nepotvrdilo, že by boli policajti pri spracovávaní svojich vyjadrení ovplyvňovaní. To, že vyjadrenie nepodala JUDr. C., i keď túto možnosť mala, by nemalo zásadný význam pri rozhodovaní odvolacieho orgánu, nakoľko všetky zabezpečené dôkazy svedčili v neprospech žalobkyne. Ďalej konštatoval, že je bežnou praxou, že čísla písomností sa dopisujú rukou, nakoľko spracovateľ nemôže vopred vedieť, aké číslo bude danej písomnosti pridelené, pričom samotná absencia čísla písomnosti neznamená, že ide o písomnosť, ktorá nemôže byť použitá ako dôkaz v zmysle § 238 zákona č. 73/1998 Z. z.. Navyše, ak by aj prišlo k pochybeniu v zmysle registratúrneho poriadku, toto pochybenie nemá vplyv na skutkový stav veci. Námietky žalobkyne, že vydané rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nedostatočného zistenia skutkového stavu veci, žalobkyňa nikdy a ničím nepodložila. K evidovaniu písomností v zbernom spise uviedol, že tieto sa evidujú podľa dátumu ich vyhotovenia, alebo podľa dátumu, kedy daná písomnosť došla. Je teda možné, že písomnosť vyhotovená so skorším dátumom je v zbernom spise zaevidovaná neskôr, nakoľko bola zaevidovaná až vtedy, kedy osobe poverenej vedením zberného spisu došla. V ďalšom žalovaný konštatoval primeranosť a riadne zdôvodnenie uloženého disciplinárneho opatrenia - zníženia služobného platu o 10 % na dobu troch mesiacov. To, že niektoré rozhodnutia Krajský súd v Bratislave zrušil a vrátil na nové konanie neznamená, že sa žalobkyňa svojím konaním disciplinárnych previnení nedopustila. Práve naopak, ani v jednom konaní Krajský súd v Bratislave nevyvrátil to, že sa žalobkyňa svojím konaním disciplinárnych previnení dopustila, avšak pre nedostatky v konaní sa rozhodol pôvodné rozhodnutia zrušiť a vrátiť na nové konanie, ktoré však boli následne zastavené, keď žalobkyňa ukončila služobný pomer na vlastnú žiadosť.

Záverom žalovaný skonštatoval dodržanie všetkých zákonom stanovených postupov, odvolacie konanie prebehlo podľa zákona č. 73/1998 Z. z. a interného predpisu, odôvodnenie jasne a zrozumiteľne popisuje stav, ako aj dôkazy, o ktoré sa opieralo v konaní, právny názor odvolacieho orgánu nie je svojvoľný, má reálny základ v spisovom materiáli, skutkový stav bol zistený presne, objektívne. Vydané rozhodnutie je správne a zákonné.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobkyne (§ 246c

ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP), bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci je posúdenie správnosti rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd postupom podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 5. augusta 2014, ORPZ-BAIV-8-024/2014-PK. Predmetným rozhodnutím žalovaný ako správny orgán podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie - Disciplinárny rozkaz riaditeľa Odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave IV z 11. júna 2014, číslo: 10, ktorým bolo žalobkyni podľa § 53 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z. z. uložené disciplinárne opatrenie - zníženie služobného platu o 10 % na dobu troch mesiacov.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu plynúca z článku 46 Ústavy Slovenskej republiky je založená na tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

Výklad a aplikácia zákonov je výlučným právom všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. V tomto zmysle, rovnako aj každé rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel ku konkrétnym záverom tvoriacim základnú obsahovú štruktúru odôvodnenia rozhodnutia.

Povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť zákonom predpokladaným spôsobom plynúcim z § 157 ods. 1 a 2 OSP predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces.

K tomu najvyšší súd dáva do pozornosti aj ustálenú rozhodovaciu prax správnych súdov (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2010, sp. zn.4Sžo/12/2010), podľa ktorej „Z odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej a preto odňatím možnosti konať pred súdom (denegatio iustitiae) je aj také porušenie práva na spravodlivý proces, kedy v hodnotení skutkových zistení súdom v napadnutom rozhodnutí absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil a riadne sa s nimi nevysporiadal. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť totiž svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

Rovnako najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na Ústavný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015, sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, z ktorého vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať, v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť

svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, podľa ktorého z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993). Rovnako rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. januára 1999).

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a ani Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Vo svetle vyššie uvedenom, najvyšší súd podrobil prieskumu odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom dospel k záveru, že z predmetného rozsudku nie je vôbec zrejmé, ktoré skutočnosti považoval krajský súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. V takom prípade nemožno konštatovať, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa je jasné, určité a zrozumiteľné a v neposlednom rade aj presvedčivé.

Predovšetkým najvyšší súd musí krajskému súdu vytknúť, že bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia, sa v plnom rozsahu stotožnil so závermi, ku ktorým dospel žalovaný v napadnutom rozhodnutí, využívajúc pritom iba všeobecné frázy správnosti postupu žalovaného správneho orgánu, ktoré je možné aplikovať skoro na každú prejednávajúcu vec. Krajský súd iba stroho skonštatoval, že žalobkyňa sa dopustila už vyššie opísaného konania majúceho znaky disciplinárneho previnenia, bez toho, aby sa bol vysporiadal čo i len s jednou námietkou žalobkyne. Krajský súd sa predovšetkým nevysporiadal s námietkou obsiahnutou v časti IV. podanej žaloby, ktorou táto napádala pravdivosť svedeckej výpovede Mgr. S. A.. Tento sa mal osobne pred žalobkyňou vyjadriť, že bol spolu s ďalšími svedkami (Mgr. P. A., Mgr. Bc. U. N.) „dotlačený“ k výpovedi, ktorá spolu s ďalšími slúžila ako podklad pre vydanie správnych rozhodnutí. Krajský súd v tejto súvislosti skonštatoval, že cit.: „ (...) nezistil zo spisového materiálu, že by bol na svedkov vyvíjaný nátlak čo sa týka ich výpovedí.“, avšak toto strohé konštatovanie je nedostatočné, keďže svedecké výpovede vyššie uvedených osôb sú na zistenie skutočného stavu kľúčové, nakoľko tieto osoby boli prítomné na porade, na ktorej došlo k údajnému spáchaniu disciplinárneho previnenia.

Tiež neuniklo pozornosti najvyššieho súdu, že krajský súd posudzoval zákonnosť správneho rozhodnutia s odkazom na § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Krajský súd zrejme opomenul tú skutočnosť, že na konanie podľa zákona č. 73/1998 Z. z. sa okrem výkonu rozhodnutia Správny poriadok nevzťahuje (§ 247a zákona č. 73/1998 Z. z.). Zákon č. 73/1998 Z. z. upravuje samostatne náležitosti rozhodnutia v § 241.

Vzhľadom k uvedenému sa najvyššiemu súdu javí odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v danej veci, ako jednostranné a formalistické, a teda ako zjavne nezdôvodnené, a tým aj nesúladne s právami podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Záverom odvolací súd dáva do pozornosti, že najdôležitejšou časťou odôvodnenia rozsudku je tzv. „právna veta“, t. j. právny názor konajúceho súdu, ktorým odôvodňuje výrok rozsudku. Pri nedostatku právnej vety nie je možné dospieť ani k záveru, či je rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku vecne správne, keďže výroku nekorešponduje žiadne relevantné odôvodnenie. Nie je totiž úlohou odvolacieho súdu domýšľať dôvody, pre ktoré prvostupňový súd rozhodol vo veci tak, ako rozhodol vo výroku rozhodnutia, ani nahrádzať úlohu prvostupňového súdu v súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov. Ak by odvolací súd takúto úlohu na seba zobral, potom by vážnym spôsobom zasiahol do práva účastníka konať pred súdom, nakoľko by ho de facto obral o možnosť dvojinštančného konania garantovaného zákonom.

Podľa § 250ja ods. 3 OSP, ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom;

Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vec prejednať v medziach podanej žaloby, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu a vo veci opätovne rozhodnúť. Svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní.

Súčasne v novom rozhodnutí rozhodne krajský súd aj o trovách celého konania (§ 224 ods. 3 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.